

**Зі змінами затвердженими на
Зборах Президії 15.02.2018р.**

Президент ФМСУ

Голубченко А.К.

ПРАВИЛА ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСНИХ ВИПРОБУВАНЬ ТА ЗМАГАНЬ КОНТИНЕНТАЛЬНИХ ЛЯГАВИХ (ПОЛЕ, ВОДА)

I. МЕТА ЗМАГАНЬ

1.1. Комплексні випробування та змагання континентальних лягавих проводять з метою:

- оцінити власникам(заводчикам) континентальних лягавих рівень робочих якостей собак при роботі в полі і на воді, а також стан племінної роботи з породами;
- стимулювати власників(заводчиків) до підвищення якості племінної роботи при розведенні континентальних лягавих ;
- допомогти мисливцям та ведучим краще розумітися на роботі собак в полі та на воді.

1.2. На комплексні змагання та випробування повинні виставлятися тільки ґрунтовно підготовлені собаки, що показали високі результати на випробуваннях та змаганнях по польовій, водоплавній дичині, подачі втраченої дичини та з волоку і мають достатню практику на полюванні.

II. УМОВИ ДОПУСКУ

2.1. Комплексні змагання та випробування відкриті для всіх континентальних лягавих у віці від 8 місяців до 10 років, які:

- мають родоводи, видані ФМСУ або КСУ;
- прибули з-за кордону, з документами виданими організацією, визнаною FCI;
- мають оцінку за екстер'єр як мінімум «добре».

2.2. Умови для допуску повинні бути виконані до дня початку випробувань чи змагань.

2.3. Заявки подаються через керівників відділень, клубів, колективних членів КСУ, ФМСУ, а також особисто у встановлений організаторами термін.

2.4. Організатори можуть ввести додаткові обмеження для допуску до випробувань та змагань, оголосивши їх до початку реєстрації.

ІІІ. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИПРОБУВАНЬ ТА ЗМАГАНЬ

3.1. Випробування та змагання проводяться індивідуально, з баловою оцінкою кожного елементу роботи в відкритий для полювання по пернатій дичині час, а саме з серпня по листопад.

3.2. Організатори зобов'язані підібрати багаті дичиною угіддя. Випробування та змагання в полі проводяться по дикій болотній або польовій дичині, в умовах максимально наближених до полювання.

Допускається проведення заходів по вольєрним птахам, випущеним в угіддя напередодні. При використанні фазанів бажано, щоб вони були добре літаючими півнями віком понад 1 рік.

Організатори змагань мають право доповнити роботу в полі відстрілом птиці, яку собака повинна подати. В цьому випадку, при визначені оцінки за подачу в полі (п. 5.16), враховується також подача відстріляної птиці.

3.3. Для перевірки пошуку та переслідування живої качки можна використовувати, як диких птахів (бажано качок), так і вирощених у вольєрі (бажано тільки дорослих качок – крижнів).

Перевірка роботи собаки по дикій птиці проводиться в багатих водоплавної дичино угіддях. В процесі роботи собака повинен показати бажання знайти, переслідувати та виставити під постріл ведучому птицю. В разі, якщо через відсутність дичини в угіддях, собака не зміг показати роботу, йому надається можливість роботи по качці вирощеній у вольєрі.

У вирощених у вольєрі качок на короткий час, обмежують здатність літати. Їм одягають паперову манжету, або кільце на окремі махові пір'я крил чи використовують аналогічний спосіб. Вольєрні качки повинні добре плавати та пірнати.

3.4. Час іспиту по живій качці в заростях очерету не повинен перевищувати 20 хв. Тривале переслідування качки небажано, його потрібно закінчити якомога швидше, як тільки всі елементи роботи собаки будуть перевірені.

3.5. Мертвих качок потрібно зберігати окремо від живих. Кошик (садок) для качок необхідно розміщувати так, щоб собака не могла їх знайти під час роботи.

3.6. Водойма для перевірки роботи на воді повинна мати мінімум 0,25 га. водного простору, глибину більше 1 м., щоб собака могла долати відстань вплав. Площа очерету повинна становити не менше 0,05 га, щоб качка мала можливість сховатися.

3.7. Для перевірки подачі пернатої дичини використовують, як правило, тушку качки або фазана. Для подачі з волоку хутрового звіра використовують тушку зайця або кролика. За рішенням організаторів може бути використана тушка лисиці.

3.8. Екстер'єр собак, які не мають його оцінки, визначається до випробувань або змагань.

Організатори можуть перед випробуваннями та змаганнями провести виставку або виводку, за результатами якої допускати собак до експертизи. В цьому випадку, організатори можуть ввести обмеження на участь в випробуваннях та змаганнях собак, які отримали оцінку в екстер'єрному ринзі «добре».

3.9. Організатори призначають керівника змагань і узгоджують з Правлінням ФМСУ експертів, які проводитимуть експертизу.

3.10. Експертизу собак на змаганнях та випробуваннях здійснює експертна комісія у складі не менше двох експертів, які мають відповідний допуск до суддівства, один з яких призначається головою експертної комісії.

3.11. До випробувань і змагань не допускаються собаки, що хворіють, пустуючи і вагітні суки.

IV. ПРИНЦИПИ ОЦІНКИ

4.1. Собаки проходять іспит на випробуваннях та змаганнях в одній комісії з усіх предметних видів або в окремих комісіях по видах, а саме: «Робота в полі» та «Робота на воді». Оцінку роботи в полі можна доручити двом комісіям. Одна оцінює роботу по птиці, інша – «Пошук і подача втраченої пернатої дичини в полі» та «Волок».

Якщо випробування проходять в окремих комісіях, то при визначенні оцінки за чуття, постановку і слухняність, вирішальне значення має оцінка експертної комісії, що оцінює роботу в полі та обов'язково враховується думка експертної комісії, що оцінює роботу на воді.

4.2. За кожен елемент роботи собака отримує оцінку «відмінно», «дуже добре», «добре», «задовільно», «недостатньо» та «незадовільно».

Кожній оцінці відповідають такі бали:

Найвищу оцінку «Відмінно» (5 балів) – собака отримує за виключно видатну (ідеальну) роботу по таким важливим елементам, як :

- в полі: за чуття, пошук і стійку;

- на воді: за пошук в заростях і переслідування живої качки та за пошук і подачу втраченої качки із зарослого очеретом місця водойми, падіння якої собака не бачив.

Примітка: оцінка «відмінно» письмово обґрунтовується головою комісії.

«Дуже добре» (4 бали) – базова оцінка, тобто та від якої віднімаються всі штрафні бали. «Дуже добре» отримує собака за безпомилкове, максимально близьке до ідеального виконання завдання, яке передбачене даним елементом роботи;

«Добре» (3 бали) – отримує собака коли при виконанні завдання були допущені окремі, незначні помилки, що мають мінімальне практичне значення;

«Задовільно» (2 бали) - отримує собака коли при виконанні завдання допущено кілька незначних помилок, що мають практичне значення;

«Недостатньо» (1 бал) - отримує собака коли при виконанні завдання допущені значні помилки;

«Незадовільно» (0 балів) - отримує собака, який повністю не виконав завдання, передбачене елементом роботи, або робота якого не була перевірена через об'єктивні причини.

По кожному елементу роботи експерти роблять записи (відмітки).

4.3. В разі, якщо собака отримав по якійсь дисципліні оцінку, яка не дає йому змогу отримати диплом («Недостатньо» або «Незадовільно»), він припиняє свій подальший виступ на випробуваннях та змаганнях.

4.4. Голова експертної комісії з кожної дисципліни ставить оцінку, як середньоарифметичне оцінок, поставлених усіма експертами комісії. Якщо це не ціле число, то округлюють в меншу сторону, якщо частка менше половини або в більшу сторону - якщо більше половини.

4.5. Важливим завданням експертизи є відбір собак, що швидко адаптується до різних умов, із урівноваженою нервовою системою, працьовитих, легко керованих та з відмінними даними для селекції і практичного використання на полюванні.

4.6. Кожен предметний вид має свій спеціальний коефіцієнт, на який помножується оцінка отримана собакою, що в підсумку дає бал за предметний вид.

4.7. Випробування та змагання поділяються на наступні предметні види і мають такі коефіцієнти (К):

Назва предметного виду	К
I. Робота в полі:	
Чуття	6
Пошук	4
Стійка	5
Підводка	4
Пошук і подача пернатої дичини в полі, падіння якої собака не бачив (качка/куріпка/фазан/голуб)	3
Волок хутрового звіра (на випробуваннях допускається волок птиці)	3
Узагальнююча оцінка за подачу по «Роботі в полі»: подача в дисципліні «Пошук і подача пернатої дичини в полі, падіння якої собака не бачив»;	2

подач в дисципліні «Волок хутрового звіра» (на випробуваннях допускається волок птиці);
подача в дисципліні «Пошук і подача відстріляної дичини» (примітка: при умові включення організаторами цієї дисципліни в положення змагань-випробувань).

II. Робота на воді:

(черговість проведення дисциплін на воді носить рекомендаційний характер і може змінюватись організаторами)

Пошук в заростях без качки	3
Пошук в заростях і переслідування живої качки	4
Перевірка ставлення до пострілу (подача качки з відкритої води)	2
Пошук і подача качки із зарослого очеретом місця водойми, падіння якої собака не бачив	4
Узагальнююча оцінка за подачу качки по «Роботі на воді»: подача в дисципліні «Пошук в заростях і переслідування живої качки» подача в дисципліні «Перевірка ставлення до пострілу (подача качки з відкритої води)» подача в дисципліні «Пошук і подача качки із зарослого очеретом місця водойми, падіння якої собака не бачив»	2
III. Постановка	2
IV. Слухняність	2

V. ПРЕДМЕТНІ ВИДИ ВИПРОБУВАНЬ ТА ЗМАГАНЬ

РОБОТА В ПОЛІ

5.1. При роботі в полі для виявлення робочих якостей кожному собаці надається до 30 хвилин. Експерти повинні надати кожному собаці не менше двох зустрічей з птицею, щоб винести впевнену, незалежну від випадковостей оцінку про якість роботи. В разі необхідності експертна комісія може надати додаткову зустріч з дичиною.

5.2. **Чуття** – здатність собаки знаходити дичину за допомогою органів нюху. Чуття це найбільш важливий елемент роботи собаки, про що свідчить найвищий предметний коефіцієнт - 6.

Чуття можна оцінювати тільки уважно спостерігаючи за роботою собаки, тому важливим є наявність у експертів значних знань і багатого мисливського досвіду, який дасть можливість об'єктивно оцінити роботу собаки в різних природних умовах та обставинах, таких як рослинний покрив, напрям вітру, вид дичини та інше.

Ступінь чуття характеризується силою та вірністю, які визначаються такими ознаками:

- як здатністю собаки працювати «верхом», тобто вміння використовувати повітряні течії для причуювання безпосередньо самої дичини (допускається також «слідова» робота – по можливості короткочасна перевірка сліду птиці, що відбігає, в напрямку джерела запаху дичини);

- як здатністю собаки спрацювати безпомилково і точно всіх зустрінutih ним птиць (без їх пропуску, спору, зштовхування, без «порожніх» стійок), які були в межах сили його чуття, з рухом прямо на них.

Примітка: - максимальна оцінка за чуття «відмінно» – 5 балів, присуджуються в разі безпомилкової роботи по перепіліці на 12 і більше метрів, по сірій куріпці та фазану на 14 і більше метрів;

- «дуже добре» – 4 бали, присуджуються в разі безпомилкової роботи по перепіліці на 8 і більше метрів, по сірій куріпці та фазану на 10 і більше метрів;

- «добре» – 3 бали присуджуються в разі безпомилкової роботи по перепіліці на 4 і більше метрів, по сірій куріпці та фазану на 6 і більше метрів;

- «задовільно» - 2 бали, присуджується в разі чітких, коротких робіт по перепіліці ближче 4 метрів, по сірій куріпці та фазану ближче 6;

- чуття при роботі по фазану в важко доступних місцях (кущах, чагарниках, очеретах) упевнена «слідова» робота по птиці, що біжить більше 20 м., яка закінчилась твердою стійкою з подальшим підйомом птиці на крило, оцінюється на 4 бали, менше 20 метрів – 3 бали;

- висота трав'яного покриття і сила вітру визначає рівень несення собакою голови, але у будь якому випадку бажано, щоб ніс собаки був направлений у «поле», а не до землі – собака повинен вловлювати повітряні течії, тримаючи поле на чутті;

- за кожен пропуск дичини, спорювання чи зштовхування, «порожню» стійку знімається 1 бал.

Надані в примітці рекомендації щодо визначення оцінки за чуття стосуються умов близьких до ідеальних.

5.3. Пошук – здатність собаки здійснювати планомірний пошук дичини (у відкритих місцях, бажано правильним, широким човником, в місцях, що густо поросли кущами, чагарниками чи деревами, собака повинен скорочувати пошук) на енергійному ході, який не сповільнюється протягом іспиту, з високо піднятою головою, з вмінням користуватись повітряними течіями та врахуванням особливостей місцевості (повинен старанно обшукувати типові місця), при цьому собака повинен бути в повному контакті з ведучим і вміти змінювати свій напрямок руху в залежності від напрямку руху ведучого та вміти проявляти раціональність для зміни енергійності ходу в залежності від стану угідь, що в підсумку забезпечує знаходження дичини в будь яких умовах.

5.4. Стійка – основна типова ознака роботи лягавого собаки, якою він вказує на дичину, що затаїлась. Стійка цінується напружена, впевнена, без самотійного просування собаки до підходу ведучого. В випадку, коли птиця відбігає, собака може самотійно зміщуватись по сліду у її бік, з короткими зупинками, не піднімаючи без команди її на крило. Це є ознакою доброї польової підготовки континентального лягавого і особливо ціниться.

Собака повинен робити стійку безпосередньо по дичині, а не по місцю її попереднього сидіння чи сліду.

Примітка:

- кожен випадок самостійного підйому птиці, при підході ведучого, призводить до зниження оцінки, в залежності від відстані, (від 5 м. до 10 м. - 1 бал, більше 10 м -2 бали).

5.5 Логічним елементом роботи після стійки є **підводка** – переміщення собаки зі стійки за наказом ведучого для підйому птиці на крило. Підводка може бути як поряд з ногою ведучого, так і «кидком», але в тому і іншому випадках за першою командою ведучого та без значних затримок.

Примітка:

- в залежності від часу затримки підводки знімається 1-3 бали;
- у випадку неможливості оцінити підводку(собака став впритул до птиці; птиця самостійно піднялась при підході ведучого) цей елемент роботи оцінюється не більш ніж 2 балами.

5.6. Перевірка реакції собаки на холостий постріл при роботі в полі по першій відпрацьованій дичині обов'язкова. Ставлення собаки до пострілу не оцінюється. Одночасно визначається стійкість до пострілу. Собаки, які бояться пострілу зі змагань та випробувань знімаються.

При роботі в полі, попередньо оцінюються такі елементи роботи як «**постановка**» і «**слухняність**». Остаточна оцінка по цим елементам виносяться за підсумками роботи по всім етапам іспитів.

Пошук і подача пернатої дичини в полі, падіння якої собака не бачив (качка / куріпка / фазан / голуб)

5.7. На роботу кожного собаки виділяється ділянка 50x50 м. Щоб випробувати вміння собак знаходити і апортувати птицю в полі, тушку пернатої дичини (качки, фазана, куріпки або голуба) кидають (залишають) в поле (і), так щоб її не було видно, тобто рослинність надійно її прикривала і не дозволяла бачити. При цьому обов'язково, щоб ні ведучий, а ні собака не бачили, як закидається (викладається) птиця.

Цю дичину собака повинен знайти і самостійно, без жодних команд на подачу, принести, як втрачену.

Ведучому вказують приблизне місце падіння птиці. Собаку направляють в пошук, без команд на подачу, що є принципово важливим, як мінімум з відстані 40 метрів від місця, де знаходиться тушка. Експерти стежать за поведінкою ведучого, який може, або залишатися на місці, або пройти в напрямку ймовірного перебування дичини до 20 метрів.

Ведучому дозволяється заохочувати собаку до початку роботи і керувати пошуком, хвалити собаку, яка правильно подає дичину. Вся робота повинна зайняти у собаки не більше 10 хвилин.

Примітка:

- якщо собака знайшла дичину, але не подала, вона дискваліфікується;
- якщо ведучий віддає команди на подачу знайденої дичини, то, не зважаючи на правильність виконання подачі собака дискваліфікується;
- якщо собака не знайшла птицю, ведучий може ще двічі її послати в пошук, але кожен раз призводить до зниження оцінки на один бал.

5.8. За рішенням експертів собаці може надаватися друга спроба працювати по подачі втраченої птиці, якщо безпосередньо під час першої роботи виникли непередбачені перешкоди.

5.9. В цьому елементі оцінюється робота по пошуку втраченої дичини і зворотній шлях до ведучого, наскільки і як собака здатний впоратися з цим завданням, наскільки сильне його бажання до пошуку і подачі.

Сама подача, тобто принесення знайденої дичини оцінюється окремо і враховується в узагальненій оцінці за подачу в полі.

Волок хутрового звіра (здійснюється на змаганнях та випробуваннях)

5.10. Для перевірки пошуку та подачі хутрового звіра, волок прокладається по траві, посівам, стерні завжди за вітром безпосередньо перед перевіркою собаки. Не можна робити волок на зораному, дискованому полі. Волок хутрового звіра повинен прокладатися кроликом або зайцем завдовжки понад 300 м (400 кроків) і мати два тупих кути (повороти), при чому від початку волока до першого повороту повинно бути понад 100 м (140 кроків). Бажано, щоб волокни були еквівалентними один одному. Початок волока позначається вирваною шерстю кролика, чи зайця.

У кінці волока викладається тушка кролика (зайця) на відкритому місці (не прикривається травою і не кладеться в укриття). Потім експерт повинен відійти за напрямом волока і сховатися в укриття, щоб собака, який прийде до звіра, не зміг його бачити. Там експерт звільняє від мотузки тушку кролика, яким прокладався слід, кладе його вільно перед своїм укриттям. Експерт не повинен перешкоджати собаці брати для подачі саме цього кролика.

Ведучий може попросити, щоб тушка, якою прокладається волок, була залишена в кінці волока для подачі. Якщо ведучий обирає цей варіант, то він попереджає про це експертну комісію перед початком прокладки волоку, проте й у цьому випадку експерт, який прокладає волок, повинен другу тушку, такого ж виду, викласти поряд з місцем свого укриття.

Собака не повинен бачити прокладання волока та схованого експерта.

5.11. Ведучий перші 30 м може почати роботу собаки на повідку, а потім повинен зупинитися й відпустити собаку в пошук. Якщо собака повертається без знайденого звіра і не поновлює самостійних спроб відпрацювати волок, то ведучий має право двічі напустити собаку на волок. Новою спробою буде зараховуватися будь-яка спроба ведучого примусити собаку почати роботу по волоку.

5.12. Собака повинен, використовуючи своє чуття, рухаючись по волоку, знайти дичину і самостійно, без додаткових команд подати її ведучому. Оцінюється робота по волоку і зворотній шлях до ведучого,

наскільки і як собака здатний впоратися з цим завданням, наскільки сильне його бажання до пошуку сліду волока і самої подачі.

Подача, тобто принесення знайденої дичини оцінюється окремо і враховується в узагальненій оцінці за подачу в полі.

5.13. Собака, що знаходить дичину, якою прокладено волок або викладеного звіра в кінці волока, але не бере її для подачі, знімається зі змагань та випробувань. Собака, який знайшов дичину, але не подав її, повторно на подачу не посилається. Не є помилкою, якщо собака по волоку одного звіра не бере, а бере і подає другого, викладеного поряд експертом.

5.14. За рішенням експертів собаці може надаватися змога працювати по новому волоку, якщо безпосередньо під час роботи по ньому або безпосередньо в процесі подачі виникли будь-які непередбачені перешкоди.

Волок пернатої дичини (допускається проведення на іспитах замість волока хутрового звіра)

5.15. Робота по волоку пернатої дичини (качки або фазана) перевіряється аналогічно волоку хутрового звіра з тією відмінністю, що довжина волока птиці становить понад 150 м (200 кроків), при чому від початку волока до першого повороту повинно бути понад 50 м (70 кроків). Крім того, ведучий на повідку може вести собаку лише перших 20 метрів.

Узагальнююча оцінка за подачу по «Роботі в полі»

5.16. Узагальнююча оцінка за подачу, передбачає врахування всіх показаних собакою подач під час роботи в полі, тобто вона є середньоарифметичним оцінок за всі подачі при роботі в полі. Якщо при цьому виходить неціле число, то воно округляється в бік зменшення, якщо десята частина менше 5-ти десятих, або в бік збільшення, якщо десята частина дорівнює 5-ть та більше десятих.

5.17. Подача це набута навичка брати, нести і віддавати дичину ведучому.

Коли оцінюється подача пернатої дичини, береться до уваги те, наскільки і як собака здатний впоратися з цим завданням, наскільки сильне його бажання до самої подачі, та чи подасть собака тушку. Крім того, оцінюється те, як собака бере (захват) тушку пернатої дичини, як несе, як віддає її ведучому.

5.18. Коректний підбір і несення тушки дичини проявляються в здібності собаки правильно розподілити захват дичини залежно від її виду і ваги. Неправильним вважають і сильний, і слабкий захват. Жорсткий захват (з прокусами шкіри) розцінюється як вада і зазначається особливо.

5.19. Правильним вважають, якщо собака із знайденою тушкою дичини з бажанням підбігає до ведучого, стає або сідає перед ним без команди та спокійно утримує тушку в пащі до тих пір, доки ведучий без поспіху забере дичину в собаки за відповідною командою.

5.20. Собаки, які їдять, закопують, жують або рвуть тушку з випробувань або змагань знімаються.

РОБОТА НА ВОДІ

Пошук в заростях без качки

5.21. Для перевірки пошуку без качки, собаці надають можливість провести пошук в заростях водойми, де відсутня качка. Час роботи 5-10 хвилин.

5.22. Собака повинен вести активний пошук, перевіряючи найбільш типові місця можливого перебування водоплавної дичини не оминаючи заростів очерету, кущів і т.і. Ведучий може допомагати собаці й керувати нею, однак тривале керування нею (часті команди) знижує оцінку.

5.23. Експерти повинні закінчити перевірку роботи собаки, як тільки вони зроблять остаточний висновок про якість роботи собаки.

5.24. Якщо під час виконання цієї дисципліни собака зустрічає живу качку, то слід оцінювати роботу з дисципліни «пошук в заростях і переслідування живої качки».

В разі коли таку роботу оцінено на «задовільно» або вище, то дисципліну «Пошук в заростях без качки» проводять повторно.

Пошук в заростях і переслідування живої качки

5.25. Качка випускається в очерет (зарості) водойми. Собака не повинен бачити процес підготовки та випускання качки. Місце випуску качки може бути позначено вирваним пір'ям. На виконання цієї дисципліни дається 15-20 хвилин.

5.26. Експерт супроводжує ведучого до точки, яка знаходиться на відстані пострілу з рушниці від місця, де випустили качку і вказує потрібний напрямок. З цієї точки ведучий посилає собаку в пошук.

5.27. Собака повинен шукати і знаходити качку самостійно. Ведучий може допомагати собаці й керувати нею, однак тривале керування нею (часті команди) знижує оцінку.

5.28. Як тільки собака вижене качку з укриття на чисте місце і буде її переслідувати, ведучий або уповноважена особа, з дотриманням правил безпеки, повинні відстріляти птицю.

5.29. Відстріляну або пійману качку собака повинен подати самостійно, без будь-яких додаткових команд.

5.30. Експерти припиняють роботу собаки, як тільки сформулюють свою думку щодо якості виконання завдання, навіть якщо собака не виставив качку з укриття і не було можливості її відстріляти, і принести. В цьому випадку, на очах у собаки, під постріл в повітря, на відстані біля 30 м. від берега, підкидається мертва качка, яку собака повинен подати самостійно, без жодної команди.

В цьому елементі оцінюється робота по пошуку і переслідуванню живої качки, наскільки і як собака здатний впоратися з цим завданням, наскільки сильне його бажання до пошуку і подачі.

Сама подача, тобто принесення качки оцінюється окремо і враховується в узагальненій оцінці за подачу на воді.

5.31. Експерти повинні завершити перевірку роботи собаки, тільки зроблять остаточний висновок, що собака не виконує відповідних вимог щодо пошуку та переслідування качки.

5.32. Собака, який не може самостійно подати відстріляну перед ним качку або самостійно пійману птицю, або підкинуту перед ним, знімається з випробувань та змагань. У цьому випадку предмет «Пошук в заростях і переслідування живої качки» слід оцінювати на «незадовільно».

Якщо собака тримає качку на чутті та впевнено переслідує по залишеному на воді сліду або бачить її, то вважається, що він її знайшов.

Примітка:

- оцінку 5 може отримати собака, яка в складних умовах впевнено, з азартом йде по сліду качки, не кидаючи його;

- якщо собака продемонструвала роботу по сліду, але не зловив і не приніс качку - це не є помилкою.

- якщо собака втрачає слід качки на деякий час, але самостійно виправляється й встає на слід - 4 бали;

- неодноразово втрачає слід, повертається до місця випуску качки і починає пошук по повторній команді ведучого - 3 бали;

- неодноразово втрачає слід, виходить на берег і повертається до пошуку тільки після постійних команд ведучого - 2 бал;

- собака, яка не тримає слід качки в очереті і не пливе за качкою на чисту воду, самостійно перестає шукати і самостійно або за командою ведучого не повертається до роботи - не може отримати оцінку більше ніж 1;

Перевірка ставлення до пострілу (подача качки з відкритої води)

5.33. Забиту качку закидають якомога далі на відкриту воду (але не менше 30 метрів від берега), щоб собака це бачив.

Для того, щоб отримати вищу оцінку собака повинен в цей час спокійно сидіти на відстані від берега біля ведучого. Далі, після команди на подачу він повинен активно, з бажанням піти в воду та, без затримок, повернутись з тушкою до ведучого.

Примітка:

- у випадку коли собака кидається в воду без команди ведучого знижується оцінка на 1 бал;

- якщо собака не пішов на подачу, ведучий може повторити команду, або кинути камінчик в бік качки, але кожна така дія знижує оцінку на один бал.

5.34. Як тільки собака починає пливти в напрямі до качки, по воді проводиться постріл шротом (не холостий) поряд з тушкою, на відстані 5-7 метрів, безпечно для собаки і оточуючих. Собака повинен самостійно, без додаткової команди від ведучого, подати цю качку. Якщо постріл проведено не по воді, то перевірку цього предмета слід повторити.

5.35. Ставлення собаки до пострілу не оцінюється, а лише перевіряється. Собака який відмовляється від подачі качки після команди на подачу, або після пострілу зі змагань та випробувань знімається.

5.36. Подача собакою качки оцінюється окремо і враховується в узагальненій оцінці за подачу на воді.

5.37. Подача це набута навичка брати, нести і віддавати дичину ведучому.

Коли оцінюється подача качки, береться до уваги те, наскільки і як собака здатний впоратися з цим завданням, наскільки сильне його бажання до самої подачі, та чи подасть собака тушку. Крім того, оцінюється те, як собака бере (захват) тушку качки, як несе, як віддає її ведучому.

5.38. Коректний підбір і несення качки проявляються в здібності собаки правильно розподілити її захват. Неправильним вважають і сильний, і слабкий захват. Жорсткий захват (з прокусами шкіри) розцінюється як вада і зазначається особливо.

Собаки, які їдять, закопують, жують або рвуть тушку з випробувань або змагань знімаються.

5.39. Правильним вважають, якщо собака із знайденою тушкою з бажанням підбігає до ведучого, стає або сідає перед ним без команди та спокійно утримує тушку в пащі до тих пір, доки ведучий без поспіху забере качку в собаки за відповідною командою.

Примітка:

- при подачі собака кладе птаха до ніг ведучого оцінка знижується на 1 бал;
- при подачі собака кладе птаха перед ведучим на відстані до півтора метрів оцінка знижується до 2 балів;

- якщо собака виносить качку, але кидає її на відстані далі ніж півтора метри від ведучого – вона дискваліфікується;

- собаці який вийшов з води та обтрусився, але не випустив качку і правильно її подав ведучому, бали не знімаються;

- собака який вийшов з води, поклав на землю качку, обтрусився, а потім правильно її взяв та подав ведучому, оцінка знижується на 1 бал;

- собака декілька разів кладе качку на землю, однак самостійно виправляється і правильно подає її ведучому, оцінка знижується на 2 бали;

- якщо собака припинить подачу коли побачить іншу биту або живу качку, він дискваліфікується;

- якщо собака правильно подає, то заохочувальні для нього команди або спроби повернути його увагу з боку ведучого, не є забороненими і не враховуються (не зменшують оцінку). Якщо під час подачі собаці заважають непереборні обставини, то експерти мають право надати йому іншу спробу подати качку, яку підкинули для нього або відстріли перед ним.

Ці рекомендації стосуються всіх подач качки, при роботі на воді.

Пошук і подача качки із зарослого очеретом місця водойми, падіння якої собака не бачив

5.40. На пошук і подачу качки із зарослого очеретом місця водойми, падіння якої собака не бачив, надається 15 хвилин.

5.41. Забита (тільки відстріляна) качка закидається в зарості так, щоб її падіння собака не бачив. В ідеалі качка закидається в таке місце, щоб собака добирався до заростей, перепливаючи водойму.

5.42. Ведучий з відстані понад 30 м. від місця, де знаходиться качка, показує собаці орієнтовний напрямок. З цього місця собака по команді повинен почати пошук, самостійно знайти і самостійно, без додаткових команд ведучого, подати качку.

5.43. Ведучому дозволяється підбадьорювати собаку і керувати ним, однак постійний вплив на собаку, або постріл чи вказівка напрямку кидком каміння знижують оцінку на один бал.

5.44. В цьому елементі оцінюється робота по пошуку втраченої качки, наскільки і як собака здатний впоратися з цим завданням, наскільки сильне його бажання до пошуку і подачі.

5.45. Собака знімається зі змагань та випробувань, якщо він самостійно (без додаткових команд від ведучого) не подає знайдену качку. У цьому випадку предмет «Пошук і подача качки із зарослого очеретом місця водойми, падіння якої собака не бачив» повинен оцінюватися «незадовільно».

Узагальнююча оцінка за подачу качки в «Роботі на воді»

5.46. Узагальнююча оцінка за подачу, передбачає врахування всіх показаних собакою подач під час роботи на воді, тобто вона є середньоарифметичним оцінок за всі подачі при роботі на воді. Якщо при цьому виходить неціле число, то воно округляється в бік зменшення, якщо десята частина менше 5-ти десятих, або в бік збільшення, якщо десята частина дорівнює 5-ть та більше десятих.

Постановка

5.47. Постанова – самостійна, доцільна поведінка собаки по всьому комплексу випробувань та змагань при постійному і повному контакті з ведучим.

Слухняність

5.48. Слухняність – швидке і безумовне виконання собакою всіх команд ведучого, які він віддає голосом, свистком чи жестом, поблизу чи на відстані.

VI. Мінімальні вимоги для отримання дипломів

6.1. Мінімальні оцінки за предметні види та мінімальні суми балів за предметні групи роботи представлені в таблиці:

№ п/п	Предметний вид випробувань	Коефіцієнт (К)	Диплом I ст.		Диплом II ст.		Диплом III ст.	
			оцінка	бал	оцінка	бал	оцінка	бал
1.	Робота в полі							
	Чуття	6	4	24	3	18	2	12
	Пошук	4	3	12	3	12	2	8
	Стійка	5	4	20	3	15	2	10
	Підводка	4	2	8	2	8	2	8
	Пошук і подача пернатої дичини в полі, падіння якої собака не бачив (качка/куріпка/фазан/ голуб)	3	3	9	3	9	2	6
	Волок хутрового звіра (на випробуваннях)	3	3	9	3	9	2	6

	допускається волок птиці)							
	Узагальнююча оцінка за подачу дичини полі	2	3	6	3	6	2	4
	подача в дисципліні «Пошук і подача пернатої дичини в полі, падіння якої собака не бачив»							
	подача в дисципліні «Волок хутрового звіра» (на випробуваннях допускається волок птиці)							
	подача в дисципліні «Пошук і подача відстріляної дичини» (примітка: при умові включення організаторами цієї дисципліни в положення змагань-випробувань).							
2.	Робота на воді							
	Пошук в заростях без качки	3	3	9	3	9	2	6
	Пошук в заростях і переслідування живої качки	4	4	16	3	12	2	8
	Перевірка ставлення до пострілу (подача качки з відкритої води)	2	3	6	3	6	2	4
	Пошук і подача качки із зарослого очеретом місця водойми, падіння якої собака не бачив	4	4	16	3	12	2	8
	Узагальнююча оцінка за подачу качки в «Роботі на воді»	2	3	6	3	6	2	4
	подача в дисципліні «Пошук в заростях і переслідування живої качки»							
	подача в дисципліні «Перевірка ставлення до пострілу (подача качки з відкритої води)»							
	подача в дисципліні «Пошук і подача качки із зарослого очеретом місця водойми, падіння якої собака не бачив»							
3.	Постановка	2	3	6	3	6	2	4
4.	Слухняність	2	3	6	3	6	2	4
Загальна кількість балів		207	153		134		92	

VII. Показовий пошук.

7.1. Щоб показати учасникам і глядачам загальну картину рівня племінного розведення і досягнень собак, можуть проводитись показові виступи з пошуку.

Продемонстровані під час показового пошуку результати не впливають на раніше отриману оцінку.

VIII. Пред'явлення претензій.

8.1. Право подачі апеляції належить тільки ведучому, виступаючої на змаганні, собаки. Апеляція повинна бути подана після виконання вправи, розцінка якої викликає сумнів, але не пізніше завершення роботи всіх собак по цьому виду.

8.2. Апеляція подається в письмовій формі з заставою рівною вартості участі в змаганнях.

8.3. Апеляція розглядається організаторами спільно з експертною комісією, або визначеними положенням про змагання особами.

8.4. У випадку визнання експертної помилки, собаці надається можливість повторно виконати вправу і застава повертається ведучому. При визнанні претензій не обґрунтованими отримана оцінка не змінюється, а застава залишається в організаторів.

ІХ. Визначення переможців змагань.

9.1. При визначенні переможців перш за все беруться до уваги ступені отриманих дипломів, кількість отриманих балів, бали отримані за роботу в полі, вік претендента. За рішенням організаторів, при рівних балах претендентів, переможець може визначатись показовим пошуком.

Голова комісії

по собакам лягавих порід

_____ **Грановський В.К.**